

Dosarul nr. 1re-68/22
1-21037774-01-1r/e-25052022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Cobzac Elena

Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul *Cașu Iulian* în numele condamnatului Coda Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2022 și sentinței Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 21 iulie 2021, în cauza penală privind învinuirea lui

Coda Serghei XXXXX, născut la XXXXX, originar din r-nul XXXXX, anterior necondamnat,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin. (1) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 15.03.2021 - 21.07.2021;
instanța de recurs: 10.09.2021 - 22.03.2022;
instanța de recurs în anulare: 25.05.2022 – 21.09.2022

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Central din 21 iulie 2021, *Coda Serghei* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal și în baza acestei Legi, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală a fost condamnat la pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității - **134** (una sută treizeci și patru) ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

S-a menținut măsura preventivă aplicată inculpatului Coda Serghei – *ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport nr. XXXXX pentru categoria „AM, B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE, D1E, DE și Tb”*.

pe un termen ce urmează a fi calculat din data ridicării de facto, de la 31.01.2021 și până la data emiterii hotărârii definitive în cauza dată, dar nu mai mult de termenul maxim prevăzut de pedeapsa de privarea de

dreptul de a conduce mijloace de transport, aplicată în temeiul încheierii judecătorești Strășeni, sediul Călărași din 08.02.2021.

Permisul de conducere nr.XXXXXX eliberat lui Coda Serghei de SRPCIV Iași la 18.03.2020, se păstrează la materialele cauzei penale până la intrarea în vigoare a sentinței, după care, împreună cu o copie a sentinței urmează a fi expediat Biroului de Probațiune din raza domiciliului condamnatului Coda Serghei, în vederea punerii în executare a pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Coda Serghei la 31 ianuarie 2021, aproximativ pe la ora 18:45, deținând permisul de conducere românesc nr.XXXXXX din 18.03.2020, eliberat de SRPCIV Iași ce permite conducerea vehiculelor care fac parte din categoriile "AM, B1, B, C1, C, D1, D, BE, CIE, CE, DIE, DE și Tb", fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, a condus automobilul de model Mercedes Sprinter cu numărul de înmatriculare CRO 567, ce-i aparține cu drept de proprietate lui Marcu Andrei pe una din străzile satului Pîrjoteni, raionul Călărași, ignorând astfel prevederile art.14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, potrivit căruia „*Conducătorului de vehiculul îi este interzis să conducă vehicolul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor, sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere*”. Astfel, fiind stopat de angajații poliției de patrulare și supus testării alcoolscopice cu alcotestul Drager 8510, s-a stabilit concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de Coda Serghei în cantitate de 0,71 mg/l, ceea ce conform art. 13412 alin. (3) Cod penal constituie stare de ebrietate cu grad avansat.

Acțiunile lui Coda Serghei au fost încadrate juridic în baza art. 264¹ alin.(1) Cod penal, conform indicilor calificativi - "*conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat*".

3. Nefiind de acord cu sentința, au depus recursuri:

3.1 Avocatul *Melega Anastasia*, în numele inculpatului Coda Serghei, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea sentinței, cu pronunțarea unei decizii prin care lui Coda Serghei să-i fie aplicată amendă în mărime de 500 unități convenționale în temeiul art. 79 Cod penal.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, nu este de acord cu sentința primei instanțe, considerând-o ca ilegală, neîntemeiată, invocând că în cadrul ședinței de judecată și până la începerea cercetării judecătorești Coda Serghei a declarat personal, prin înscris autentic că, recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, solicitând judecarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fiind conștient de efectele juridice ale acestei declarații semnate în prezența apărătorului, care a consemnat acest fapt.

3.2 Avocatul *Cașu Iulian* în numele inculpatului Coda Serghei, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a sentinței, cu încetarea procesului penal în privința lui Coda Serghei în temeiul art. 391 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În motivarea cererii de recurs avocatul Cașu Iulian în numele inculpatului Coda Serghei, a invocat că din materialele cauzei constată că, prin încheierea Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 08.02.2021 a fost aplicată măsura preventivă - ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport eliberat pe numele lui Coda Serghei, pe un termen ce urmează a fi calculat din data ridicării de facto, de la 31.01.2021 și până la data emiterii hotărârii definitive în cauza dată, dar nu mai mult de termenul maxim prevăzut de pedeapsa de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

A menționat avocatul Cașu Iulian că, calitatea de bănuț a lui Coda Serghei a expirat de drept la 18.02.2021, iar ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă abia la data de 03.03.2021 adică peste 13 zile de la expirarea termenul legal de punere sub învinuire.

La fel, a menționat că, aplicarea ulterioară a acestei norme a dus la lezarea drepturilor constituționale ale persoanelor, în special, prin refuzul organelor de urmărire penală și al instanțelor de judecată de a emite un act privind încetarea de drept a urmăririi penale și a calității de bănuț.

A considerat că, pentru examinarea cererii de recurs au fost relevante și implicit, aplicabile, raportat la termenele indicate în dispoziția art. 63 Cod de procedură penală, prevederile art.230 Cod de procedură penală, care indică expres efectul nerespectării termenelor pentru întocmirea actelor de procedură, iar potrivit art.251 Cod de procedură penală, eventualele ordonanțe de recunoaștere în calitate de bănuț sau învinuit, după expirarea termenelor indicate urmează a fi declarate nule, deoarece încălcarea normelor imperative nu vor putea fi înlăturate decât prin anularea ordonanței indicate.

De asemenea, a invocat că, reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art.22 alin.(2) și art. 287 alin.(4) Cod de procedură penală, precum și celor din art.4 al Protocolului nr.7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art.251 alin.(2) Cod de procedură penală. Nulitatea reluării urmăririi penale, în cazul dat, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerație de instanță, inclusiv și din oficiu. A conchis că actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuț, sunt nule și procesul penal urmează a fi încetat.

A indicat că, cererea de recurs a constituit invocarea la nivel intern, a exercitării și protejării drepturilor, decurgând din Convenția europeană a drepturilor omului, pentru îndeplinirea condiției de admisibilitate a epuizării căilor interne de atac precum și pentru respectarea principiului subsidiarității, înainte de sesizarea Curții Europene a Drepturilor Omului

cu o plângere individuală, potrivit art. 34 și 35 din Convenție pentru încălcarea drepturilor prevăzute de art. 6 și 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2022, recursul declarat a fost respins cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Coda Serghei de săvârșirea infracțiunii imputate.

În această ordine de idei, instanța de recurs a menționat că, analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, n-a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs a ajuns la concluzia că, nu poate fi reținută o altă situație de fapt decât cea reținută de către prima instanță.

Instanța de recurs a considerat nefondate motivele invocate de partea apărării Cașu Iulian precum că, calitatea de bănuț a lui Coda Serghei a expirat de drept la 18.02.2021, iar ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă abia la 03.03.2021, cu expirarea termenul legal de punere sub învinuire de 13 zile, or potrivit materialelor cauzei s-a constatat că, repercusiunea în privința inculpatului a început la 02.02.2021 odată cu emiterea ordonanței de începere a urmăririi penale, întrucât această ordonanță a fost emisă anume în privința lui Coda Serghei, fiind bănuț că în acțiunile lui sunt prezente semnele componente de infracțiune prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, iar prin Ordonanța din 02.02.2021 a fost stabilit termenul de urmărire penală pe un termen de 30 de zile, adică până la 02.03.2021, iar la 03.03.2021 procurorul i-a atribuit calitatea de învinuit prin urmare nu a fost încălcat termenul de 3 luni prevăzut de art. 63 alin. (2), pct. 3) Cod de procedură penală.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de recurs a constatat că prima instanță a aplicat inculpatului Coda Serghei o pedeapsă corectă și echitabilă în coraport cu circumstanțele faptei și personalitatea inculpatului, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității cu durată de 134 ore, precum și pedeapsă complementară sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”, în limita sancțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

În acest sens, instanța de recurs a respins argumentele avocatului Anastasia Melega, precum că, instanța de fond urma a aplica prevederile

art. art. 78, 79 Cod penal cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, or careva situații excepționale pentru aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal nu au fost stabilite.

Mai mult ca atât, instanța de recurs a menționat că infracțiunea imputată inculpatului are un pericol social ridicat, făcând parte din domeniul securității circulației și exploatarei mijloacelor de transport, ca parte componentă a securității și ordinii publice, condiționată de neadmiterea la circulația rutieră a persoanelor în stare de ebrietate alcoolică.

De asemenea, instanța de recurs a respins și solicitarea recurentului privind excluderea pedepsei complimentară privirea de dreptul de a conduce mijloace de transport, or, instanța de fond corect a statuat că Coda Serghei nu întrunește condițiile aplicabilității art. 79 Cod penal, iar pedeapsa complimentară prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, este echitabilă și proporțională faptei comise.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul *Cașu Iulian* în numele condamnatului, a declarat recurs în anulare, prin care solicită casarea integrală a sentinței și a deciziei, încetarea procesului penal în privința condamnatului în temeiul art. 391 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Recurentul susține că, reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art.22 alin.(2) și art.287 alin.(4) Cod de procedură penală, precum și celor din art.4 al Protocolului nr.7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art.251 alin.(2) Cod de procedură penală. Nulitatea reluării urmăririi penale, în cazul dat, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerație de instanță, inclusiv și din oficiu. Într-o astfel de interpretare, se conchide că actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuț, sunt nule și procesul penal urmează a fi încetat.

Astfel, partea apărării invocă afectarea deciziei instanței de recurs adoptate în prezenta cauză, de un viciu fundamental, exprimat prin încălcarea art. 6 și 7 al CEDO.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor indicate anterior în apel descrise în pct. 3.2 al prezentei decizii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispozițiilor art. 456 Cod de procedură penală, *recursul în anulare este supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art. art.431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.*

În conformitate cu art. 432 alin.(2), pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, raportat la prevederile art.6 pct. 44) ale aceluiași Cod, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prevederile pct. 44), art.6 Cod de procedură penală determină ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul penal reiterează că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

La caz, Colegiul penal atestă din textul recursului în anulare declarat, că recurentul invocă afectarea deciziei instanței de recurs adoptate în prezenta cauză, de un viciu fundamental, exprimat prin încălcarea art. 6 și 7 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO).

Astfel, recurentul susține că, la caz a fost încălcat termenul de menținere a condamnatului Coda Serghei în calitate de bănuț, iar potrivit art.251 Cod de procedură penală, eventualele ordonanțe de recunoaștere în calitate de bănuț sau învinuit, după expirarea termenelor indicate urmează a fi declarate nule, însă Colegiul penal menționează că alegațiile recurentului nu pot fi acceptate, având un caracter declarativ, or, potrivit materialelor se constată că, repercusiunea în privința inculpatului a început la 02.02.2021, odată cu emiterea ordonanței de începere a urmăririi penale, întrucât această ordonanță a fost emisă anume în privința lui Coda Serghei, fiind bănuț că în acțiunile lui sunt prezente semnele componente de infracțiune prevăzute de art. 264¹ al. (1) Cod penal (f.d.1), iar prin Ordonanța din 02.02.2021 a fost stabilit termenul de urmărire penală pe un termen de 30 de zile, adică până la 02.03.2021 (f.d.3), iar la 03.03.2021 procurorul îi atribuie calitatea de învinuit (f. d. 47).

Prin urmare, se constată că termenul de 3 luni prevăzut de art. 63 al. (2), pct. 3) Cod de procedură penală nu a fost încălcat, respectiv, Colegiul penal apreciază alegațiile recurentului ca fiind nefondate.

La fel, Colegiul penal consideră că, instanța de recurs întemeiat a reținut că, în prezenta cauză nu poate fi aplicat principiul *non bis in idem*, or, în prezenta speță nu se atestă situația descrisă conform hotărârii Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, la care face referire recurentul, astfel creând impresia de inducere în eroare a instanței de judecată.

De asemenea, Colegiul penal accentuează, că cauza dedusă judecării și soluția instanței de recurs este conformă și cu jurisprudența CtEDO, cauza *Avramenco vs Moldova din 16 ianuarie 2007*, care în § 35 din hotărâre a statuat că nu poate fi admisă cerința reclamantului cu privire la constatarea încălcării art.6§1 CtEDO, în contextul în care nu a prezentat motive întemeiate în privința lipsei sale de la judecarea cauzei.

În concluzie, Colegiul penal atestă că în cauza deferită judecării, instanța de recurs nu a admis careva erori sau vicii de procedură pentru a fi necesară intervenția instanței de recurs în anulare în vederea remedierii acestora.

Totodată, Colegiul penal evidențiază că, dreptul la un proces echitabil, consfințit în art.6 din Convenție, coroborat cu accesul liber la justiție și prezumția nevinovăției - drepturi fundamentale prevăzute în art. art.20, 21 din Constituție, enunță și preeminența principiului supremației dreptului. Unul din elementele fundamentale ale garantării securității raporturilor juridice, care înseamnă, că o soluție definitivă a oricărui litigiu, inclusiv de natură penală, nu trebuie rediscutată.

Acest principiu insistă asupra faptului că, nici o parte în proces nu este în drept să solicite reluarea procesului de judecată în scopul unei noi soluționări a cauzei după ce hotărârea a devenit definitivă și irevocabilă, excepție făcând doar temeiurile stricte prevăzute de Lege.

În speță, hotărârea atacată nu este afectată de viciu fundamental și a căpătat putere de lucru judecat (*res judicata pro veritate habetur*), ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

Totodată, se menționează că principiul securității raporturilor juridice, consfințit în art. 6 din Convenție, *cere inter alia ca*, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (hotărârea *Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999*).

Mai mult ca atât, potrivit dispoziției art.4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform Legii și procedurii penale a Statului respectiv, poate fi efectuată, doar în cazul în care au apărut fapte noi, ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente și sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

La caz, instanța de recurs în anulare stabilește că hotărârea contestată nu este afectată de nici un viciu fundamental, fiind conformă prevederilor legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

În acest context, Colegiul penal a stabilit că la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la existența unui viciu fundamental în cauză și ar afecta hotărârea irevocabilă, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul *Cașu Iulian* în numele condamnatului *Coda Serghei*, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. art. 456 alin.(1), 432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul *Cașu Iulian* în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2022, în cauza penală în privința lui **Coda Serghei XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 27 octombrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Cobzac Elena